

Posudek vedoucí diplomové práce

Autor: Miloš Exnar

Název práce: Analýza guerillových hnutí Sendero Luminoso a FARC v kontextu teorie řešení konfliktů

73 stran bez příloh

Charakter tématu a vymezení práce

Autor Miloš Exnar se v předložené práci zabývá ukončením dvou konfliktů státu a gerilových skupin, jedná se o případové studie Peru a Kolumbie. Obecně lze toto téma považovat za nosné a relevantní s tím, že velmi záleží na metodologickém a teoretickém ukotvení. Autor v tomto smyslu téma pojímá spíše konzervativním způsobem bez větších kreativních ambicí.

Práce se zabývá tvrzením (odvislým od práce Williama Zartmana), že pokud se aktéři občanské války ocitnou ve fázi konfliktu, ze kterého (nebo snad ze které?) nemohou eskalovat k vítězství (zde autor evidentně myslí mrtvý bod/zralý bod), zvolí alternativní politiku nebo východiska, typicky mírová jednání. (s. 11) Cílem práce pak je zjistit, „jakým způsobem proběhlo ukončení konfliktů v Peru a Kolumbii, respektive jaké strategie a postupy použily vlády Peru a Kolumbie proti gerilovým hnutím“. Výzkumná otázka položená autorem tedy zní: „Jaké strategie a postupy použily vlády Peru a Kolumbie proti guerillovým hnutím?“ Otázkou je, co se míní strategií, resp. jak je tato operacionalizována. Zároveň je tato výzkumná otázka doplněna třemi podstatnými podotázkami uvedenými na s. 11.

Metodologické zakotvení a práce se zdroji

S metodologií se autor vypořádává v části 1.1., kde se odkazuje na synchronní komparativní studii a vcelku podrobně vysvětluje různé aspekty jím zvoleného metodologického přístupu. Zároveň se autor odkazuje na částečnou deskripci, což je v některých částech textu (bohužel) dominující přístup. Práce se zdroji se odvíjí od solidního využití textové základny, a to jak pramenů tak literatury. Citační norma je v podstatě v pořádku. Prostoru poznámek pod čarou M. Exnar využívá spíše minimalisticky ale správně.

Struktura práce

Práce je kromě úvodu a závěru členěna na dvě hlavní části, teoreticko-metodologickou a analytickou. Úvod je napsán solidně a logicky, zahrnuje většinu potřebných náležitostí, byť si dovedu představit dokonalejší ospravedlnění tématu či přístupu ke zkoumání tématiky latinskoamerických geril.

V první kapitole M. Exnar představuje nejen metodologickou ale také teoretickou část textu opřenou o teorie řešení konfliktu. Podstatná je zde zejména podkapitola 1.3. poukazující na zásadní aspekty teorie ukončování občanských válek. V poslední části první kapitoly se M. Exnar zabývá vymezením samotných gerilových hnutí.

Následná druhá a také hlavní analytická kapitola se zabývá samotným empirickým zpracováním obou jihoamerických konfliktů, včetně jejich základního představení. Obsahově je tato část v podstatě v pořádku. Dominuje zde spíše popisnost, kdy se autor soustředí především na rozbor ukončení obou konfliktních situací, a to jak v Peru tak v Kolumbii. Stěžejní pro celou práci je potom pasáž 2. 5. Aplikace konceptu teorie řešení občanských válek od W. Zartmana, která by měla přinášet zásadní zjištění. Autor

zde opětovně pracuje se svými třemi podotázkami, kde je třeba vycházet zejména z jejich precizní operacionalizace, tedy z toho, aby byly měřitelné, v čemž však spatřuji určitý limit práce (vyjma první podotázky). Poté následuje implementace teoretického konceptu na případové studie obou zemí, resp. jejich řešení gerilových konfliktů, s využitím řady grafických zpracování. Škoda, že autor na některých místech neuvádí např. u grafů či obrázků v českém jazyce název daného obrázku/grafu. V kapitole 2.6. pak odkazuje na komparaci (zodpovězení tří podotázek), nicméně je to spíše relativně zjednodušené srovnání základních parametrů ukončení gerilových konfliktů, aniž bychom zde identifikovali hlubší analytickou komparativní ambici.

Formální stránka

Text je z pohledu stylistického napsán solidním jazykem, nečte se špatně. Chyby, ať už stylistické či gramatické, se v textu nenachází příliš často. Autor po formální stránce na textu výrazně v průběhu psaní zapracoval.

Závěrem

Autor si pro svou práci vybral relevantní téma, které stále rezonuje latinskoamerickou politikou, jež reflektuje, že bezpochyby dává smysl hledat recepty (a vyhodnocovat tyto recepty) na ukončování gerilových či občanských konfliktů. Přestože tato práce nemá zásadní metodologické ambice, tak je zřejmé, že v této práci M. Exnar projevil solidní znalost teoretických i empirických znalostí a já ráda doporučuji tento text k obhajobě.

V Hradci Králové dne 20. 5. 2024

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.